

Gadó és Winand költészete

Ahogy tetszik - cd

• **Winand Gábor: Agent Spirituel**
BMC Records

A rendszerváltás után több mint egy évtizeden át teljes joggal merült fel a kérdés: ha a vasfüggöny leomlott, a határok átjárhatóak, és a magyar dzsessznek többé nem kell a "túrt és tiltott" kategória határán egyensúlyozni, akkor a legjobb hazai dzsesszmuzikusok új nemzedéke miért nem tud jobban bekapcsolódni a műfaj európai vérkeringésébe? Konferenciákon, baráti beszélgetéseken sokan sokféle választ adtak erre a kérdésre, de abban mindenki egyetértett, hogy a magyar dzsessznek nagyon hiányzik a hatékony promóció. Az ezredfordulótól kezdve azonban a helyzet - szerencsére - fokozatosan megváltozott, s ebben a folyamatban a külföldi magyar kulturális évadok sikeres dzsesszprogramjai éppúgy szerepet játszottak, mint az, hogy a BMC Records "személyében" megszületett az első, igazán professzionális alapon szervezett, a nemzetközi szinten is versenyképes lemezkiadó. Jórészt a BMC-nek köszönhető a franciaországi magyar dzsesszinvázió is, amelynek két meghatározó egyénisége Gadó Gábor gitáros és Winand Gábor énekes.

Az első fecske az évek óta Párizsban élő Gadó volt, aki fiatal francia muzikusokból álló kvartettjével készíti felvételeit. Lemezről lemezre hatalmasat fejlődnek, idén ősszel megjelent Unknown Kingdom című CD-jük sok jó kritikát kapott, megérdemelten. Gadó oroszánrészről vállal Winand Gábor sikereiben is, hiszen az énekes szólólemezeinek a gitáros kolléga az első számú zeneszerzője. Hogy hol tart ez a szakmai szövetség és alkotó együttműködés, pontosan lemérhető, ha végighallgatjuk az új Winand-szólólemez, mely a rejtélyes Agent Spirituel címet kapta. A Gadó-Winand tandemmel kapcsolatban gyakran emlegetik a társművészetek kiemelt szerepét, Dosztojevskij nyelvezete, Tarkovszkij képi világa és az ortodox ikonok hatását, a pravoszláv kultúra megtermékenyítő erejét. Azt is többen megjegyezték, hogy ez a zene még "jóindulattal" sem nevezhető a főútcán haladó mainstream jazznek - sokkal inkább olyan kísérletező kortárszene, mely bizonyos elemeiben visszanyúl a húszas-harmincas évek avantgárd irányzataihoz. Ez a két szempont valóban közelebb visz az Agent Spirituel feltérképezéséhez és megértéséhez, de nem visz el a lényeghez: Gadó szerzeményeire és Winand előadásmódjára is olyan őszinte, erőteljes költőiség és lírai érzékenység jellemző, ami nagyon ritka - általában a zenei produkciókban is. Együttműködésüket optimálisan segíti a finoman, visszafogottan játszó ritmusszekció (Barcza Horváth József - bőgő, Balázs Elemér - dob), illetve néhány kompozícióban a fúvósok: Gőz László és Schreck Ferenc (harsona), Fekete-Kovács Kornél (trombita), Ács Ákos (klarinét).

Egyéni hang, költészet, szép zene. Aligha kell jobb ajánlólevél Nyugatra a magyar dzsessznek, mint az Agent Spirituel.

Retkes Attila